

חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 3), תשכ"ז-1967*

תיקון סעיף 1

1. בסעיף 1 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961¹ (להלן – החוק העיקרי) –
(1) בהגדרת "בנין תעשייתי", במקום הקטע מ"למעט בנין כאמור" ועד הסוף
יבוא:

"למעט בנין כאמור של חקלאי או של חבר-בני-אדם שלפחות שני שלישים
מחבריו הם חקלאים או של אגודה שיתופית להתיישבות חקלאית, שבה
לפחות שני שלישים מחבריה הם חקלאים – אם הבנין הוא לייצור או
לשירותים למען המשק החקלאי בלבד של החקלאי או המשקים
החקלאיים בלבד של חברי החבר או האגודה, או לצרכים האישיים
של החקלאי או של חברי החבר או האגודה, ושל בני ביתם";

(2) במקום הגדרת "המנהל" יבוא "המנהל" – הנציב כמשמעותו בפקודת
מס הכנסה²;

(3) אחרי הגדרת "המנהל" יבוא "הפקודה" – פקודת מס הכנסה;

(4) במקום הגדרת "מטעים" יבוא:

"מטעים" – עצים לרבות גפנים המשמשים או מיועדים לשמש לעסק,
יחד עם חלקת הקרקע שעליה הם נטועים, ולרבות היכול שעליהם";

(5) בהגדרת "מלאי", אחרי "לרבות יכול" יבוא "על קרקע באזור עירוני",
ובסופה יבוא "ולמעט מספוא, גרעינים, כוספה, קש, חציר, זבלים כימיים
וחמרים כיוצא באלה, המצויים בידי חקלאי ומשמשים לו במשקו החקלאי,
ולמעט מלאי שבידי החקלאי ושמקורו מיבוליו";

(6) במקום הגדרת "מלאי חקלאי" יבוא:

"מלאי חקלאי" –

(1) מלאי של בעלי חיים המצויים בידי חקלאי;

(2) מלאי של בעלי חיים, מספוא, גרעינים, כוספה, קש,

חציר, זבלים כימיים וחמרים כיוצא באלה, המצויים בידי –

(א) חבר-בני-אדם שכל חבריו הם חקלאים והמלאי

מיועד לשמש במשקיהם החקלאיים;

(ב) אגודה שיתופית להתיישבות חקלאית שבה לפחות

שני שלישים מחבריה הם חקלאים והמלאי מיועד לשמש

במשקיהם החקלאיים;

(ג) חבר-בני-אדם שחבריו הם אגודות כאמור בפסקת

משנה (ב), או שחבריו הם אגודות כאמור יחד עם חבר-

בני-אדם כאמור בפסקת משנה (א), והמלאי מיועד

לשמש במשקיהם החקלאיים של חברי האגודות או של

חברי החבר;

(ד) חבר-בני-אדם שלפחות שני שלישים מחבריו הם

חקלאים או אגודות כאמור בפסקת משנה (ב) או חקלאים

* נתקבל בכנסת ביום י"ז באדר ב' תשכ"ז (29 במרס 1967); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 720, תשכ"ז,
עמ' 82.

1 ס"ח 337, תשכ"א, עמ' 100; ס"ח 423, תשכ"ד, עמ' 91; ס"ח 459, תשכ"ה, עמ' 197.

2 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

ואגודות כאמור, ושעיקר עיסוקו הוא אספקת מלאי כאמור לשימוש במשקים החקלאיים של חבריו או של חברי האגודות, והמלאי מיועד לשמש במשקיהם החקלאיים;

(7) במקום הגדרת "נכס" יבוא:

"נכס" — מקרקעין, מלאי וציוד הנמצאים בשטח המדינה, וכן כלי שיט וכלי טיס הרשומים בישראל או החייבים ברישום בישראל אף אם אינם מצויים בה;

(8) בהגדרת "ציוד", במקום "וחפצים אחרים" יבוא "ורכוש אחר" וימחקו המלים "הרשומים בישראל";

(9) במקום הגדרת "קרקע" יבוא:

"קרקע" — (1) קרקע פנויה, ובאזור חקלאי — לרבות היבול שעליה;
 (2) קרקע שמחובר אליה נכס — שאינו בנין עירוני, בנין כפרי באזור עירוני, בנין מאגר באזור עירוני, בנין תעשייתי או מטעים—למעט הנכס המחובר אליה;".

הוספת סעיף 22

2. אחרי סעיף 2 לחוק העיקרי יבוא:

2א. הותרה לבעל ציוד או מלאי תקופת שומה מיוחדת לפי סעיף 7 לפקודה (להלן — תקופת השומה המיוחדת) תותר לו אותה תקופה גם לענין המס על ציוד או מלאי לפי חוק זה; המס ישולם לכל שנת מס על הציוד או המלאי שהיו לו בתקופת השומה המיוחדת המתייחסת לשנת המס והראות החוק יחולו בתיאומים המחוייבים לפי הענין, ובכל תיאום שהמנהל יראהו צודק וסביר, ובשינויים אלה:

"תקופת שומה מיוחדת לגבי ציוד ומלאי

(1) הצהרה לפי סעיף 18 (א) תימסר לא יאוחר מתום חמישה חדשים מתחילת תקופת השומה המיוחדת;

(2) מקדמה כאמור בסעיף 21א (ב) תשולם לא יאוחר מתום 30 יום מתחילת תקופת השומה המיוחדת."

החלפת סעיף 3

3. במקום סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא:

3: מס הרכוש על נכסים יהיה שיעור מסויים משוויים כמפורט בזה:

"שיעור המס על נכסים

%	
1.5	(1) קרקע באזור עירוני
1.2	(2) בנין עירוני
1.2	(3) בנין תעשייתי
1.2	(4) בנין מאגר
0.5	(5) קרקע באזור חקלאי
0.5	(6) בנין חקלאי
0.8	(7) ציוד
1.2	(8) בנין כפרי
1.2	(9) מלאי שאיננו מלאי חקלאי

%	(10) מטעים:
	(א) :שהשטח הכולל אינו עולה על 20 דונם, ובקיבוץ – על 20 דונם לכל יחידת משק כמשמעותה בסעיף 57 לפקודה, ובאגודה שיתופית להתיישבות הקלאית שסווגה על ידי רשם האגודות השיתופיות כמושב עובדים – על 20 דונם לכל משק קלאי של חברה
0.25	(ב) כשהשטח הכולל כאמור בפסקה (א) עולה על 20 דונם
.0.5	

4. במקום סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 4

4. על אף האמור בסעיף 3 ישלם קלאי על נכסיו החקלאיים, על הנכסים המשמשים לו בחקלאות והמפורטים להלן ועל בנין מגוריו שבתוך משקו החקלאי מס רכוש בשיעור משוויים כמפורט בזה:

%	
0.2	(1) בנין קלאי
0.35	(2) בנין מאגר
0.25	(3) קרקע באזור קלאי
0.5	(4) ציוד
	(5) מלאי קלאי כמשמעותו בפסקה (1)
0.45	להגדרת מלאי קלאי
	(6) מלאי קלאי כמשמעותו בפסקה (2)
0.3	להגדרת מלאי קלאי
0.75	(7) בנין כפרי באזור עירוני
.0.75	(8) מלאי שאיננו מלאי קלאי

5. בסעיף 5 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 5

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

“(א) קלאי בישוב ספר ישלם על נכסיו החקלאיים, על נכסיו המשמשים לו במשקו החקלאי ועל בנין מגוריו – 60% מהשיעורים המפורטים בסעיף 4, ועל מטעיו – 60% מהשיעורים המפורטים בסעיף 3 (10), והכל כשהנכסים האמורים מצויים בישוב הספר.”;

(2) בסעיף קטן (ב), במקום “שליש מהשיעורים האמורים בסעיף 3” יבוא “60% מהשיעורים האמורים בסעיף 4”.

6. בסעיף 5א לחוק העיקרי – תיקון סעיף 5א

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

(א) (1) המס על מלאי קלאי שבידי חבר-בני-אדם יהיה בשיעור שנקבע למלאי קלאי לפי סעיף 4 (6).

(2) חבר-בני-אדם שבין חבריו גם ישובי ספר ישלם 60% מהמס כאמור בפסקה (1), רק על חלק יחסי מהמלאי החקלאי שלו, כיחס חלקם של ישובי הספר באותו חבר-בני-אדם.”;

(2) בסעיף קטן (ג), יימחק “וסעיף 16 (ב)“.

7. בסעיף 56 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב) (II) –

- (1) במקום האמור בפסקה (1) יבוא "חקלאי והרכב משמש לו בחקלאות";
 (2) פסקאות (2) ו-(4) יימחקו, פסקה (3) תסומן (2) ופסקה (5) תסומן (3).

8. במקום סעיף 13 לחוק העיקרי יבוא:

13. (א) שוויים של מטעים יהיה כמפורט להלן:
 "שוויים של מטעים וקרקע באזור חקלאי

השווי בלירות לכל דונם ולכל חלק ממנו		א. מטעי שלחין
כל עוד אינם נושאי פרי בשנת המט	נושאי פרי בשנת המט	
650	1,100	(1) הדורים
650	1,750	(2) גרעיניים, כגון תפוחי עץ ואגסים
250	700	(3) גלעיניים (פרט לאפרסקים), כגון משמשים, שזיפים, זיתים ודוב-דבנים, וכך גויאבות וחבושים
650	1,300	(4) סובטרופיים, כגון אבוקדו, מנגו, תמרים, בננות, אפרסמונים, שסק ואחרים כגון אפרסקים
350	650	(5) גפנים, שקדים, פקן, חרובים
250	2,000	(6) אחרים
		ב. מטעי בעל
200	250	(1) זיתים
200	350	(2) שקדים, תאנים, שזיפים, משמשים ואפרסקים
250	350	(3) אחרים
250	400	ג. מטעי בעל בהשקאת עזר

השווי בלירות לכל דונם ולכל חלק ממנו		ד. יערות וחורשות
150		
אפס		(2) שלא למטרות מסחריות

(ב) שוויה של קרקע באזור חקלאי יהיה לפי סוג הגידולים המפורטים להלן, שהיו עליה ברוב ימות השנה הקודמת:

השווי בלירות לכל דונם ולכל חלק ממנו		א. בשלחין
50		
2,500		(2) פרחים, תות השדה
150		(3) גידולי מספוא לתצרוכת עצמית
2,000		(4) גידולים בחממות פרט לפרחים ותות השדה
450		(5) אחרים

ובלבד ששוויה של קרקע שלא עובדה שנה אחת יהיה

השווי שנקבע לה בשנה האחרונה שבה עובדה, ושל קרקע שלא עובדה למעלה משנה אחת – 110 לירות לכל דונם ולכל חלק ממנו.

השווי בלירות
לכל דונם
ולכל חלק ממנו

ב. ככעל

(1) כותנה וטבק

120

(2) אחרים

50

ובלבד ששוויה של קרקע שלא עובדה שנה אחת יהיה השווי שנקבע לה בשנה האחרונה שבה עובדה, ושל קרקע שלא עובדה למעלה משנה אחת – 20 לירות לכל דונם ולכל חלק ממנו ושל קרקע שאינה ראויה לשימוש – אפס.

ג. מרעה טבעי

10

ד. קרקע שנתייחדה לבניה וכל קרקע שלדעת המנהל ייחדה לבניה

300.

9. במקום סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 14

14. שוויו של ציוד יהיה המחיר של ציוד יהיה המחיר שעלה הציוד לבעליו, ובלבד שאם נקבע מחיר מקורי לענין סעיף 21 לפקודה יהיה אותו מחיר שוויו של הציוד; ואם נרכש ללא תמורה או ללא תמורה מלאה או בחליפין – שוויו השוק שלו בעת הרכישה.

10. במקום סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 15

15. (א) שוויו של מלאי המס בשנת המס יהיה השווי שנקבע לו ליום האחרון של שנת המס הקודמת לשם קביעת הכנסתו של בעל המלאי לענין הפקודה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות ששוויו של מלאי מסוגים מסויימים וכן של מלאי של סוגי בעלים מסויימים ייקבע במועדים, בשיטה, באופן ובתנאים שיפרש.

(ג) שוויו של מלאי בידי אדם שנעשה לראשונה בעל מלאי לאחר אחד באפריל של שנת המס יהיה מחיר המלאי שהיה לו ביום השלושים לאחר שנעשה בעל מלאי כאמור.

(ד) "מחיר" לענין זה – הסכום הנמוך שבין שני אלה:

(1) הסכום העשוי להתקבל במכירה ממוכר ברצון לקונה ברצון;

(2) המחיר שעלה המלאי לבעליו, ואם נרכש ללא תמורה או ללא תמורה מלאה או בחליפין – שווי השוק בעת הרכישה.

(ה) נתברר למנהל כי ביום מן הימים של שנת המס עלה שוויו של מלאי שבידי פלוני על השווי שנקבע לו במועד לחישוב שוויו, ובעל המלאי לא נתן הסבר להנחת דעתו של המנהל לעליה האמורה, יראו את השווי הגבוה כשוויו של המלאי באותה שנת מס.

(ו) סעיף 2 (ב) לא יחול על מלאי שבידי מי שהותרה לו תקופת שומה מיוחדת ולא על מלאי שסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) חלים עליו.

11. סעיף 16 לחוק העיקרי – בטל, וסעיף 16א לחוק העיקרי יסומן 16.

ביטול סעיף 16
ושינוי סעיף 16א
ל-16

תיקון סעיף 17

12. האמור בסעיף 17 לחוק העיקרי יסומן (ב) ולפניו יבוא:

“(א) אדם שבבעלותו מקרקעין שפורטו בסעיף 13 ימסור למנהל בכל שנת מס, תוך 30 יום מתחילתה, הצהרה בכתב שבה יפרט את הנתונים הדרושים לקביעת השווי לפי הסעיף האמור – ולא יהא חייב להצהיר גם על כל שינוי בשימוש המשנה את הגדרם של המקרקעין, כאמור בסעיף קטן (ב).”

תיקון סעיף 18

13. בסעיף 18 לחוק העיקרי, סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) יסומנו (ה) ו-(ו) ובמקום סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יבוא:

“(א) לכל שנת מס יהא בעל מלאי או ציוד חייב למסור למנהל הצהרה, לא יאוחר מ־30 ביוני של שנת המס, ואולם –

(1) בעל ציוד או מלאי שהדו"ח שלו על פי סעיף 131 לפקודה מבוסס על מערכת חשבונות מלאה, לפי שיטת החשבונאות הכפולה, ומצורף לו מאזן וחשבון ריווח והפסד, ימסור את ההצהרה לא יאוחר מיום 31 באוגוסט של שנת המס;

(2) שר האוצר רשאי לקבוע מועדים אחרים למסירת הצהרה על מלאי שחל עליו סעיף 15 (ב).

(ב) הצהרה כאמור בסעיף קטן (א) תהיה בכתב ותפרט את רשימת המלאי לפי סוגיו ורשימת הציוד, שהיו למצהיר במועד שנקבע לחישוב שוריים, ואת שוריים.

(ג) אדם שבשנת המס הקודמת נעשה בעל ציוד נוסף, או שהציוד שבבעלותו נשתנה שינוי מהותי, אם בגופו ואם בהוספה עליו, יפרט בהצהרתו לפי סעיף קטן (א) את רשימת אותו ציוד, את שווי ואת יום רכישתו.

(ד) אדם שכתוך שנת המס נעשה לראשונה בעל מלאי או ציוד, חייב, תוך 60 יום מיום שנעשה בעל, למסור למנהל הצהרה בכתב שבה יפרט את רשימת המלאי לפי סוגיו ושווי, את רשימת הציוד ושווי ואת יום רכישתם.”

שינוי סעיף 18א
ל-18ב והוספת
סעיף 18א

14. סעיף 18א לחוק העיקרי יסומן 18 ולפניו יבוא:

18א. (א) לא הגיש אדם הצהרה במועד שנקבע בסעיף 18 או במועד אחר שנקבע לו לפי סעיף 51 – רשאי המנהל להטיל עליו בעד כל חודש של פיגור קנס של 3% מסכום המס לשנת המס האחרונה שעליה נתחייב בתשלום מס לפי סעיף 22א; לא היה אותו אדם חייב במס בשנת מס קודמת, רשאי המנהל להטיל עליו בעד כל חודש של פיגור קנס של 50 לירות.

“קנס על אי
הגשת הצהרה

(ב) אדם שהוטל עליו קנס לפי סעיף קטן (א) ולאחר מכן התברר כי סכום הקנס ששולם עולה על 25% מסכום המס שהוא חייב לאותה שנת מס, יוחזר לו העודף.

(ג) תשלום קנס לפי סעיף קטן (א) לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם לפי חוק זה, ובלבד שאם הוגשה נגדו תביעה פלילית על אי-הגשת הצהרה לא יחוייב בשל אותה עבירה בתשלום קנס לפי סעיף קטן (א) ואם שילם קנס כאמור יוחזר לו.
(ד) לענין גביה, דין הקנס כדין המס."

19 תיקון סעיף 15. בסעיף 19 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ב) יסומן (ג) ולפניו יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי המנהל לשום כל שנה את שוויים של מקרקעין שפורטו בסעיף 13."

21 תיקון סעיף 16. בסעיף 21 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ג) יסומן (ד) ובמקום סעיף קטן (כ) יבוא:

"(ב) אדם שבהצהרתו לפי סעיף 18 (א) פורט ציוד כאמור בסעיף 18 (ג) ישלם עם מתן ההצהרה, לתקופה שמיום השינוי או מיום הרכישה ועד תום שנת המס, סכום יחסי של המס החל על אותו ציוד.

(ג) אדם שמסר הצהרה לפי סעיף 18 (ד) ישלם עם מתן ההצהרה, לתקופת בעלותו באותה שנה, סכום יחסי של המס החל על הנכסים שפורטו בה."

21 תיקון סעיף 17. במקום סעיף 21 לחוק העיקרי יבוא:

21א. (א) בסעיף זה, "השנה הקובעת" – שנת המס האחרונה שעליה נשום בעל מלאי או ציוד, עד ה־1 באפריל של שנת המס, בין אם הוגשה השגה ובין אם לאו.

(ב) בעל מלאי או ציוד – למעט רכב חייב במס לפי השיעורים שנקבעו בתוספת – חייב לשלם, עד 10 במאי של כל שנת מס, על חשבון המס לאותה שנה, מקדמה של 50% מסכום המס שנתחייב בו לשנה הקובעת.

(ג) היה סכום המס לשנה הקובעת שנוי במחלוקת, אך עולה על סכום המס שנקבע לאחרונה קביעה סופית שאיננה ניתנת להשגה או לערעור, תחושב המקדמה לפי סכום המס לשנה הקובעת שאינו שנוי במחלוקת, או לפי סכום המס שנקבע כאמור – לפי הסכום הגדול יותר.

(ד) המנהל רשאי לפטור אדם מהמקדמה, כולה או מקצתה, אם הוכח להנחת דעתו כי המס לשנת המס שבה משתלמת המקדמה ושעליה עשוי אותו נישום להיות חייב במס יהיה פחות מן המס שהוא חייב בו בשנה הקובעת.

(ה) שר האוצר רשאי, בצור, לפטור מהמקדמה לפי סעיף זה בעלי ציוד או מלאי ששווי הציוד או המלאי שבבעלותם אינו עולה על הסכום שנקבע בצור.

(ו) לענין גביה ולענין הוראות סעיפים 38 ו־54 (א) דין המקדמה כדין המס."

22 תיקון סעיף 18. בסעיף 22 לחוק העיקרי –

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "שומת מקרקעין לפי מיטב השפיטה";
- (2) בכל מקום בסעיף שנאמר בו "נכסים" יבוא "מקרקעין";
- (3) בסעיף קטן (א) יימחקו המלים מ־"או 18" ועד "או 18";
- (4) בסעיף קטן (ב) יימחק "או 18".

22א. (א) מסר בעל ציוד או מלאי הצהרה לפי סעיף 18, רשאי המנהל, תוך חמש שנים מתום שנת המס שבה נמסרה ההצהרה, לעשות אחת מאלה:

- (1) לאשר את ההצהרה ולערוך את השומה לפיה;
- (2) לקבוע לפי מיטב שיפוטו את שווי הציוד או המלאי ולשום אותם בהתאם לכך, אם יש לו טעמים סבירים להניח שהצהרה איננה נכונה;
- (3) לאשר את ההצהרה אישור זמני ולדרוש תשלום המס המגיע לפיה, בלי לפגוע בזכותו לקבוע לאחר מכן את שווי הציוד או המלאי של אותו אדם לפי פסקה (2), ודין דרישת תשלום כאמור כדין הודעת שומה לפי סעיף 24.

(ב) לא מסר אדם הצהרה לפי סעיף 18 והמנהל סבור שאותו אדם חייב לשלם מס, רשאי הוא לקבוע לפי מיטב שיפוטו את שווי הציוד או המלאי של האדם, ולשום אותם לפי זה; אלא ששומה זו אינה משפעת על אחריותו של האדם על שלא מסר הצהרה או שהזניח למסרה.

22ב. (א) שר האוצר רשאי למנות ועדה, דרך כלל או לאזור מסויים או לסוג מסויים של בעלי ציוד או מלאי, שתייעץ למנהל בשימוש בסמכויותיו לפי סעיף 22א (א) (2), או 22א (ב) וסעיף 26א (א) עד (ג); במינוי ועדה כאמור יתחשב שר האוצר בחוגים שונים שמהם מורכב הציבור.

(ב) הודעה על מינוי ועדה תפורסם ברשומות.

(ג) חברי ועדה לא יהיו עובדי המדינה או עובדים של עיריה או של מועצה מקומית.

(ד) אין לפרסם מדינויה של ועדה או כל חומר שנמסר לאחד מחבריה בזכות חברות בוועדה, אלא בהתאם לאמור בסעיף 50.

23. (א) המנהל רשאי, ביוזמתו הוא או לבקשת בעל ציוד או מלאי, תוך התקופה המסתיימת בתום שנה לאחר התקופות שנקבעו בסעיפים 22א (א) ו-26א (ד), או בתום שש שנים מיום שנעשתה לו שומה לפי סעיף 22א (ב), לפי הענין, לדרוש את הפרוטוקול של כל הליך שננקט לפי חוק זה, ומשקיבל את הפרוטוקול רשאי הוא לערוך כל חקירה שתיראה לו או להביא לעריכת חקירה כאמור, ורשאי הוא, בכפוף להוראות חוק זה, ליתן בענין זה כל צו שיראה לו; ואם עשה בעל הציוד או המלאי אחד הדברים המפורטים בסעיף 57 — רשאי המנהל לעשות כאמור תוך תקופה המסתיימת בתום עשר שנים לאחר התקופות שנקבעו כאמור.

(ב) צו לפי סעיף קטן (א) יתן המנהל או מי שהוסמך לכך על ידי, ושומה שנעשתה בעקבות צו שניתן כאמור דינה לענין ערעור כדין הצו.

(ג) לא יינתן צו לפי סעיף קטן (א) המגדיל את השומה אלא לאחר שניתנה לבעל הציוד או המלאי הזדמנות סבירה להשמיע טענותיו.

(ד) צו לפי סעיף קטן (א) המגדיל את השומה, דינו לענין ערעור כדין צו לפי סעיף 26א (ג).

(ה) ניתן צו לפי סעיף קטן (א) המקטין את השומה, לפני תום המועד להגשת ערעור על השומה אך לפני שהוגש ערעור, לא תהיה עוד לבעל הציוד או המלאי זכות לערער על אותה שומה, אולם רשאי הוא לערער על הצו כאילו היה צו לפי סעיף 26 א(ג).

(ו) ניתן צו לפי סעיף קטן (א) לאחר שהוגש ערעור על השומה אך בטרם נסתיימו ההליכים בערעור, ידונו בו כאילו היה ערעור על הצו.

תיקון סעיף 24 21. בסעיף 24 לחוק העיקרי, במקום "23" יבוא "22".

תיקון סעיף 25 22. בסעיף 25 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, במקום "שומה" יבוא "שומת מקרקעין";

(2) לאחר "הודעת שומה" יבוא "על מקרקעין".

שינוי סעיף 25 ל-25ב והוספת סעיף 25 23. סעיף 25 לחוק העיקרי יסומן 25 ולפניו יבוא:

25א. (א) נמסרה לאדם הודעת שומה על ציוד או מלאי, חייב הוא, תוך 15 יום מיום מסירת הודעת השומה, לשלם את יתרת המס המגיעה ממנו לפיה, ואם הגיש השגה לפי סעיף 26 א – את יתרת המס שאינה שנויה במחלוקת.

"תשלום המס על פי שומת ציוד ומלאי"

(ב) נמסרה לאדם הודעת שומה מתוקנת לפי סעיף 26 א(ב) או צו לפי סעיף 26 א(ג), חייב הוא, תוך 15 יום מיום מסירת ההודעה או הצו, לשלם את יתרת המס המגיעה ממנו לפיהם, ואם הגיש ערעור לפי סעיף 27 א – את יתרת המס שאינה שנויה במחלוקת.

(ג) על יתרות כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) תשולם ריבית של 9% לשנה, שלא תעלה בסך הכל על 4% מסכום כל היתרה, החל מתום 30 יום לאחר המועדים שנקבעו להגשת הצהרה בסעיף 18 א לפי סעיף 51; ולענין גביה, דין הריבית כדין המס.

החלפת סעיף 26 24. במקום סעיף 26 לחוק העיקרי יבוא:

26. (א) חולק בעל מקרקעין על השומה או על סירוב המנהל להיענות לבקשתו לתקן שומה לפי סעיף 19 (ג) (1), רשאי הוא תוך 30 יום מיום שנמסרה לו ההודעה להשיג עליה לפני המנהל בכתב מנומק.

"השגה על שומת מקרקעין"

(ב) המנהל יודיע למשיג בכתב את החלטתו המנומקת.

(ג) נוכח המנהל שטעה בהחלטתו לפי סעיף קטן (ב) לרעת המשיג והמשיג לא עירער עליה, רשאי המנהל לתקן את החלטתו, ועליו להודיע למשיג בכתב את החלטתו המתוקנת ונימוקיה.

(ד) לא מסר המשיג הצהרה שהוא חייב במסירתה לפי סעיף 17, או לא שילם את המס שאיננו שנוי במחלוקת, רשאי המנהל, על אף האמור בסעיף 25, לגבות את סכום המס שנקבע בהודעת השומה, ולאחר שהסכום שהוא חייב בו ייקבע סופית בכירורר ההשגה או הערר יוטל עליו קנס של 10% מאותו סכום; נגבה ממנו סכום עודף על אלה – יוחזר לו העודף.

(ה) לענין גביה, דין הקנס כדין המס.

25. אחרי סעיף 26 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 26א

26א. (א) חולק בעל ציוד או מלאי על השומה שנערכה לו, רשאי הוא לבקש מהמנהל, בהודעת השגה בכתב, לחזור ולעיין ולשנות את השומה; בקשה כאמור תפרט בדיוק את הנימוקים להשגה על השומה ותוגש תוך 15 יום מיום קבלת הודעת השומה.

"השגה על שומת ציוד או מלאי"

(ב) מקום שבעל ציוד או מלאי, המשיג על השומה שנערכה לו, בא לידי הסכם עם המנהל על הסכום שבו יישום, תחוקן השומה לפי זה ותומצא לו הודעה על המס שעליו לשלם.

(ג) לא הושג הסכם, יקבע המנהל את המס בצו שבכתב ורשאי הוא לקיים בו את השומה, להגדילה או להפחיתה.

(ד) אם תוך חמש שנים לאחר תום שנת המס שבה מסר בעל ציוד או מלאי את ההצהרה לפי סעיף 18 לגבי שנת מס פלונית, או חוץ ששה חדשים מיום שמוסר ההצהרה הגיש את הודעת ההשגה, הכל לפי המאוחר יותר, לא הושג הסכם כאמור בסעיף קטן (ב) ולא השתמש המנהל בסמכו-ותיו לפי סעיף קטן (ג), יראו את ההשגה כאילו נתקבלה."

החלפת סעיף 27

26. במקום סעיף 27 לחוק העיקרי יבוא:

27. הרואה עצמו מקופח בהחלטת המנהל לפי סעיף 26 (ב), רשאי תוך 30 יום מיום שנמסרה לו החלטה לערור עליה לפני ועדת ערר."

"ערר על שומת מיקרקין"

הוספת סעיף 27א

27. אחרי סעיף 27 לחוק העיקרי יבוא:

27א. (א) הרואה עצמו מקופח בצו של המנהל לפי סעיף 26 (ג) רשאי, תוך 30 יום מיום שנמסר לו הצו, לערער עליו לפני בית המשפט המחוזי.

"ערעור על שומת ציוד ומלאי"

(ב) הערעור יוגש ויידון בהתאם להוראות החוק ובהתאם לתקנות סדרי הדין שהותקנו לפיו והמנהל יהיה המשיב בערעור.

(ג) ערעורים לפי סעיף קטן (א) יידונו לפני שופט אחד או יותר, כפי שיקבע נשיא בית המשפט המחוזי באופן כללי או לצרכי ערעור מסויים.

(ד) על פי בקשת המערער רשאי בית המשפט שלפניו הוגש ערעור להורות שהערעור, או שלב מסויים של הדין בו, יהיה נדון במקום מושבו של בית משפט מחוזי אחר.

(ה) כל ערעור לפני בית המשפט המחוזי לפי פרק זה יישמע בדלתיים סגורות, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת לפי בקשת המערער.

(ו) בית המשפט יאשר, יפחית, יגדיל או יבטל את השומה, או יפסוק בערעור באופן אחר כפי שימצא לנכון, והודעה על כך תימסר לשני הצדדים.

(ז) החלטת בית המשפט לפי סעיף קטן (ו) ניתנת לערעור לפני בית המשפט העליון כבית משפט לערעורים אזרחיים.

(ח) נמסרה לבעל ציוד או מלאי החלטה של בית המשפט המחוזי

לפי סעיף קטן (ו) או של בית המשפט העליון לפי סעיף קטן (ז), יחולו הוראות אלה:

(1) שילם בעודף, יוחזר לו העודף בצירוף ריבית כפי שקבע בית המשפט;

(2) שילם בחסר, ישלם את היתרה תוך 15 יום מיום מסירת ההחלטה, בצירוף ריבית כפי שקבע בית המשפט.

(ט) כל סכום שנתחייב בו אדם על ידי בית המשפט לפי סעיף זה, דינו לענין גביה כדין המס."

28. בסעיף 29 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 29
(1) בסעיף קטן (א), במקום "27 (א) (2)" יבוא "27";

(2) בסעיף קטן (ג), בסופו יבוא "הועדה רשאית לחייב את הצדדים בהוצאות הערר, לרבות שכר טרחת עורך דין, הוצאות נסיעה ושכר בטלה של עדים";
(3) בסעיף קטן (ד), יימחקו המלים "והחלטתו תהיה סופית".

29. בסעיף 33 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 33
(1) בסעיף קטן (א), אחרי "לא שולם" יבוא "על מקרקעין";

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) לא שולם על ציוד או מלאי המס או חלק ממנו במועד שנקבע לתשלומו, ירוסף לסכום שלא שולם קנס בשיעור של 1% לכל 15 ימים של פיגור.

(ג) לענין גביה, דין הקנס כדין המס."

30. אחרי סעיף 33 לחוק העיקרי יבוא: תוספת סעיף 33א

33א. המנהל רשאי להקטין את שיעור הקנס לפי סעיפים 18 ו-33 ואת שיעור הריבית לפי סעיפים 25 ו-51 או לוותר עליהם לחלוטין, אם הוכח להנחת דעתו כי הפיגור נגרם שלא מחמת מעשה או מחדל התלויים ברצונו של בעל הנכס.

31. (א) האמור בסעיף 39 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחרי פסקה (6) יבוא:
" (7) רשות הפיתוח לגבי קרקע שאינה מוחכרת וקרקע שאין משתמשים בה."

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) הפטור שבסעיף קטן (א) לא יחול על רכב שאין עליו פטור מאגרת רישום ומאגרת רשיון לפי פקודת התעבורה³; אולם מי שפטור מאגרת רישום ומאגרת רשיון לפי סעיפים 17, למעט פסקה (3) של סעיף קטן (א), 18 ו-19 (2) לפקודת התעבורה, יהיה פטור מתשלום מס רכוש על רכב, אף אם אינו נמנה עם המפורטים בסעיף קטן (א)."

32. בסעיף 40 לחוק העיקרי, במקום סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יבוא:

"(א) מי ששווי כל המלאי והציוד, למעט רכב, שבבעלותו לא עלה בשנת מס פלונית על שלושת אלפים לירות, פטור בשנת המס שלאחריה מהמס החל עליהם.

³ דיני מדינת ישראל, 7, עמ' 173.

(ב) מי ששווי כל המקרקעין שבבעלותו בשנת מס פלונית לא עלה על שלושת אלפים לירות, פטור בשנת המס שלאחריה מהמס החל עליהם.

33. בסעיף 44 לחוק העיקרי, אחרי "לשימוש של נכה", יבוא "נכה כמשמעותו בתקנות התעבורה, תשכ"א-1961, שיש לו לפיהן הנחה בשל רכב המיועד לשימוש".

34. (א) האמור בסעיף 42 לחוק העיקרי יסומן (א) ובמקום "שכל מתיישביה" יבוא "ששני שלישים מתיישביה".

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) הפטור לפי סעיף קטן (א) לא יינתן בשל רכב שאינו משמש

בחקלאות."

35. במקום סעיף 44 לחוק העיקרי יבוא:

44. (א) אדם ש-50% לפחות מהכנסתו בשנת המס הקודמת, לאחר דין נכסים מסויימים באזור עירוני ניכוי הוצאות לפי סימן א' של הפרק השני בחלק ג' לפקודה, היו מחק-לאות, בין באזור חקלאי ובין באזור עירוני, יחולו לגביו הוראות אלה:

(1) דינו לענין הגדרות "בנין תעשייתי" ו"מלאי חקלאי" ולענין סעיפים 5 ו-5א כדין חקלאי;

(2) דין נכסיו שבאזור עירוני שהם נכסים חקלאיים או נכסים המשמשים לו בחקלאות כדין נכסים של חקלאי באזור חקלאי.

(ב) אדם שהכנסתו מחקלאות כאמור בסעיף קטן (א) פחותה מ-50% יחולו לגביו הוראות אלה:

(1) דין בעלי חיים, מספוא, גרעינים, כוספה, קש, חציר, זבלים כימיים וחמרים כיוצא באלה המצויים בידי ומשמשים לו במשקו החקלאי שבאזור עירוני, כדין מלאי חקלאי כמשמעותו בפסקה (1) להגדרת מלאי חקלאי;

(2) דין הציוד המשמש לו במשקו החקלאי שבאזור עירוני, כדין ציוד של חקלאי המשמש לו במשקו החקלאי.

36. בסעיף 45 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), בפסקה (3), במקום "הרשומים בישראל ושעיקר" יבוא "שעיקר" ובפסקה (5), אחרי "הקרקע" יבוא "במפעל להפקת מים או";

(2) בסעיף קטן (ב), פסקה (2) תסומן (3) ולפניה יבוא:

"(2) ציוד המיועד לשמש במפעל תעשייתי, לרבות מכרה – בתקופת הקמתו של המפעל או של חלק ממנו, אם הוכח להנחת דעתו של שר האוצר שלהקמתו דרושה תקופה של שנתיים לפחות";

37. אחרי סעיף 45 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 45

45. שר האוצר רשאי, בצו, לאחר התייעצות עם השרים הנוגעים בדבר, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור נכסים האמורים להלן, כולם

"סמכות לפטור

4 ק"ת 1128, תשכ"א, עמ' 1425.

או מקצתם, מתשלום המס כולו או מקצתו, כפי שנקבע בתקנות ובתנאים שנקבעו:

(1) נכסים לצרכי בית מלון שאחוז מסויים מתפוסתו הוא על-ידי תיירים;

(2) נכסים המשמשים לייצורה, לגידולה או להכנתה לייצוא של תוצרת שנקבעה, לרבות התוצרת גופא, אם מייצריה או מגדליה מייצאים אחוז מסויים ממנה."

38. במקום סעיף 46 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 46

46. (א) בעל נכס הפטור ממס לפי סעיף 39, זכאי לקבל פיצויים, אם שילם במועד וכהלכה את שליש המס שהיה מגיע ממנו אילולא הפטור; בעל נכס הפטור ממס לפי סעיף 40 זכאי לקבל פיצויים אם שילם, במועד שהיה עליו לשלם את המס אילולא הפטור, סכום קצוב של 5 לירות או סכום אחר שקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת.

"זכות לשלם מס

(ב) בעל נכס שקיבל פטור לפי סעיף 45 או 45א והפטור לא עלה על שני שלישים, זכאי לקבל פיצויים, אם שילם במועד וכהלכה את שליש המס המגיע ממנו; עלה הפטור על שני שלישים, זכאי הוא לקבל פיצויים אם שילם במועד וכהלכה שליש המס שהיה מגיע ממנו אילולא הפטור.

(ג) בעל נכס הפטור ממס לפי כל דין זכאי לקבל פיצויים אם שילם, במועד שהיה עליו לשלם את המס אילולא הפטור, סכום שקבע שר האוצר ושלא יפחת משליש המס שהיה מגיע ממנו אילולא הפטור.

(ד) בעל משק חקלאי בישוב ספר זכאי לקבל פיצויים, אם שילם במועד וכהלכה מס על חפצים שבתוך משקו החקלאי ושאינם נכס; ולענין זה יראו חפצים כאמור כציוד המשמש במשקו החקלאי.

(ה) חקלאי זכאי לקבל פיצויים, אם שילם במועד וכהלכה על מספוא, גרעינים, קש וחציר שאינם מיבוליו, ועל כוספה וזבלים כימיים וחמרים כיוצא באלה – והכל, כשהם מצויים בידו ומשמשים לו במשקו החקלאי – שליש המס שהיה חל עליהם אילו היו מלאי חקלאי."

39. אחרי סעיף 46 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 46א

46א. (א) קיים הסכם ברתוקף עם מדינה זרה בדבר הקלה ממסי כפל בשל מס המוטל על נכסים כמשמעותם בחוק זה, יחולו הוראות ההסכם מן היום שנקבע על פיו לתחילתן כאילו היו חלק מחוק זה.

"החלת הסכם למניעת מסי כפל

(ב) חובת הסודיות לפי סעיף 50 לא תמנע מלגלות לרשות מוסמכת של המדינה הזרה כל ידיעה שיש לגלותה לפי הסכם כאמור בסעיף קטן (א)."

40. בסעיף 47 לחוק העיקרי –

תיקון סעיף 47

(1) בסעיף קטן (א), במקום "מנהל שיתמנה על ידי שר האוצר בהודעה שתפורסם ברשומות" יבוא "המנהל";

(2) בסעיף קטן (ב) יימחק "אזוריים" ואחרי "הסעיפים" יבוא "23", "א33".

הארכת מועד

51. (א) המנהל רשאי, אם נתבקש וראה סיבה מספקת לכך, להאריך כל מועד שנקבע בחוק זה לעשיית דבר, למעט המועדים שנקבעו בסעיף 23 (א) והמועדים להגשת ערר או ערעור לפי סעיפים 27, 27א ו-29 (ד).

(ב) הוארך לבעל ציוד או מלאי המועד להגשת דין וחשבון על פי סעיף 133 לפקודה, תחול הארכה זו גם על המועד להגשת הצהרה על ציוד או מלאי לפי חוק זה.

(ג) הוארך לפלוני המועד להגשת הצהרה על ציוד או מלאי, יחולו לגביו ההוראות הבאות:

(1) במועד שבו היה עליו להגיש הצהרה אלמלא ניתנה לו הארכה יגיש הצהרה משוערת לפי מיטב אומדנו על אותם פרטים שחייב הוא לכלול בהצהרתו וישלם עם מתן הצהרה זו את המס המגיע ממנו לפיה;

(2) בעד כל תקופת הדחיה יהא חייב בריבית של 9% לשנה על הסכום שבו עורך המס שהוא חייב לשלם לאותה שנת מס לפי ההצהרה שהגיש על המס שהוא חייב לשלם על סמך ההצהרה המשוערת.

(ד) הוארך לפלוני המועד לתשלום המס או המקדמה, כולם או מקצתם, ישלם בעד תקופת הדחיה ריבית של 9% לשנה.

(ה) לענין גביה, דין הריבית כדין המס.

42. בסעיף 54 (א) לחוק העיקרי, אחרי "סעיף 27" יבוא "או 27א".

43. אחרי סעיף 54 לחוק העיקרי יבוא:

354. ציוד ומלאי של אשה נשואה החוק כציוד או מלאי שבבעלות האיש ויחוייבו על שם האיש ולא על שמה ולא על שם הנאמן שלה; אולם אם יש צורך בדבר אפשר לגבות מן האשה, אף על פי שלא נשומה, חלק יחסי מהמס שחייב בו האיש, כיחס סכום המס שעל הציוד או המלאי של האשה אל סך כל המס שעל הציוד או המלאי שבבעלות האיש והאשה; אין בהוראה זו כדי לגרוע מהוראות סעיף 40 (א) לגבי ציוד או מלאי שבבעלותה הנפרדת של האשה.

354. הוכח להנחת דעתו של המנהל כי בעל ציוד או מלאי הוא שותפות — (1) יראו כל שותף כבעל של חלק מהציוד או המלאי כחלק שהוא זכאי לו בעת פירוק השותפות, ואותו חלק ייכלל בהצגה הרה שעליו להגיש לפי חוק זה;

(2) ראש השותפים, היינו אותו שותף מן השותפים תושבי ישראל ששמו נקרב ראשונה בהסכם על השותפות, ואם אותו ראש השותפים אינו פועל — ראש השותפים הפועל, יגיש לפי דרישת המנהל הצהרה כאמור בסעיף 18 על הציוד או המלאי שבבעלות השותפות, ויפרש בה את שמם ומענם של השותפים האחרים שבפירמה ואת החלק שכל שותף זכאי לו בעת פירוק השותפות; אם אין איש מהשותפים תושב ישראל, יערוך וימסור את ההצהרה מיופה כוח, סוכן, מנהל או עמיל של הפירמה היושב בישראל;

(3) על הצהרה כאמור בפסקה (2) יחולו הוראות חוק זה בדבר אי מסירת הצהרה או פרטים הנדרשים בהודעת המנהל.

תיקון סעיף 56 44. בסעיף 56 לחוק העיקרי –

(1) במקום כותרת השוליים יבוא "החזר מס על מקרקעין";

(2) בגוף הסעיף, אחרי "המס" יבוא "על מקרקעין".

הוספת סעיף 56א 45. אחרי סעיף 56 לחוק העיקרי יבוא:

56א. (א) הוכיח אדם להנחת דעתו של המנהל כי שילם מס על ציוד או מלאי, לשנת מס פלובנית, יתר על הסכום שהוא חייב בו, יהא זכאי, תוך שנה מיום שנערכה השומה שבה נקבע הסכום היתר, או תוך שנתיים לאחר תום שנת המס שבה שולם המס, הכל לפי המאוחר יותר, לתבוע שיוחזר לו תשלום היתר בתוספת ריבית של 9% לשנה מתום ששה חדשים לאחר שהוגשה ההצהרה, או מיום ששילם את התשלום כאמור, הכל לפי המאוחר יותר; המנהל יתן תעודת אישור על הסכום שיש להחזירו והחשב הכללי, משקיבל תעודת האישור, יביא לידי החזרת התשלום לפי התעודה.

(ב) לא יוחזר לאדם תשלום לשנת המס שעליה לא מסר הצהרה, או הזניח למסרה, או שעליה נשום בסכום העולה על הסכום שבהצהרה שלו וקיבל הודעה על השומה שנערכה לו אותה שנה, אלא אם הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, שאי המסירה או ההזנחה למסור הצהרה אמיתית ונכונה אין מקורן מרמה או מעשה או מחדל שבמוזד; אין הוראה זו חלה על סכומים שיש להחזירם לאחר השגה או ערעור.

(ג) כל הרואה עצמו מקופח בהחלטתו של המנהל בדבר הסכום שיש להחזירו לפי סעיף זה, תהיה לו אותה זכות לערעור על ההחלטה שהיתה לו אילו היה רואה עצמו מקופח בשומה שנעשתה לו.

תיקון סעיף 61 46. בסעיף 61 לחוק העיקרי, אחרי "27" יבוא "א27".

תחולה 47. תחולתו של חוק זה היא לגבי שנת המס 1967 ואילך, ולגבי בעל ציוד או מלאי שחל עליו סעיף 2 לחוק העיקרי כפי שניתן בחוק זה יחולו הוראות אלה:

(1) היה תאריך תחילתה של תקופת השומה המיוחדת לפני יום כ' בשבט תשכ"ז (31 בינואר 1967), יגיש את ההצהרה לפי סעיף 18 (א) עד יום כ"ב בסיון תשכ"ז (30 ביוני 1967), ובלבד שמי שהגיש הצהרה לפני תחילתו של חוק זה – יראו כאילו הגישה על פיו;

(2) היה תאריך תחילתה של תקופת השומה המיוחדת לפני יום כ' באדר ב' תשכ"ז (1 באפריל 1967), ישלם מקדמה לפי סעיף 21א, לשנת המס 1967, עד יום כ' בניסן תשכ"ז (30 באפריל 1967).

פ נ ח ס ס פ י ר
שר האוצר

ל ו י א ש כ ו ל
ראש הממשלה

ש נ י א ו ר ז ל מ נ ש ז ר
נשיא המדינה